

Prikaz knjige
Book review

Prikaz knjige

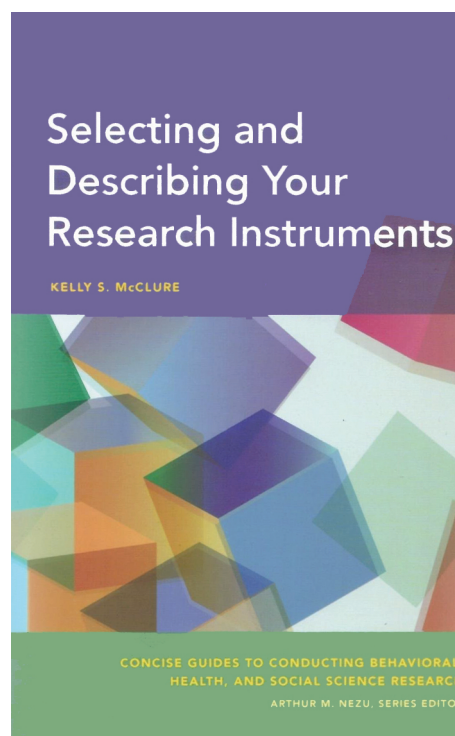
Kelly S. McClure

Selecting and Describing Your Research Instruments

American Psychological Association
Publishing, 2020, 125 str., meki uvez

Ovaj vodič je dio serije Concise Guides to Conducting Behavioral, Health, and Social Science Research (urednik serije Arthur M. Nezu) namijenjene studentima za bolje razumijevanje istraživačke metodologije i načina provođenja znanstvenih istraživanja. Radi se o sažetom i preglednom vodiču koji objašnjava važnost planiranja i metodičkog prikupljanja informacija prije samog početka provedbe istraživanja te važnost stalnog promišljanja o svrsi i cilju istraživanja te traženja najprikladnijeg načina za njegovo postizanje.

Ovaj se vodič posebno odnosi na pitanje odabira najprikladnijeg sredstva/mjernog instrumenta za prikupljanje podataka u istraživanju ovisno o nacrtu samog istraživanja. Autorica naglašava da su vrlo često studenti (ali vjerujem ponekad i iskusniji istraživači) iznenađeni time koliko je pravilan odabir istraživačkog/dijagnostičkog sredstva složen i važan korak u istraživanju i na koje sve probleme/teškoće istraživač može naići. U ovom vodiču čitatelj može pronaći korisne savjete, liste i popise koji mu mogu pomoći u donošenju odluka u procesu planiranja i pripreme istraživanja, prvenstveno odabira sredstava za ispitivanje željenog konstrukta, ali i omogućiti lak sustavan način provjere zadovoljavanja svih potrebnih koraka. Vodič može biti iznimno koristan mladim istraživačima koji tek započinju svoje ozbiljnije bavljenje znanstvenim istraživanji-

ma, ali i iskusnijim korisnicima kao podsjetnik što sve dobro istraživanje sadrži i koje korake ne bi smjeli preskakati/skraćivati.

Vodič se sastoji od 9 poglavlja. U prvom poglavlju dan je pregled početnih koraka u planiranju provedbe znanstvenog istraživanja koji se odnose na odabir željenog konstrukta, odabir varijabli i njihovu operacionalizaciju. Naglašena je važnost dobrog postavljanja cilja istraživanja i istraživačkih hipoteza kako bi se mogle odabrati prikladne varijable i posljedično prikladna sredstva za ispitivanje pojedine od njih.

U drugom poglavlju dan je pregled vrsta istraživačkih sredstava koja se koriste u psihologiji i društvenim znanostima za ispitivanje željenih konstrukata i njihovih glavnih karakteristika. Opisane su prednosti i ograničenja

mjera samoprocjene, intervju kao istraživačke tehnike, mjera opažanja, fizioloških mjera (npr. EEG), a zasebno je opisan i sve veći interes za korištenje metoda bilježenja aktivnosti i moderne tehnologije (npr. brojač koraka). U nastavku su na sažet i pregledan način opisane glavne psihometrijske karakteristike (pouzdanost i valjanost) te njihova uloga u odabiru načina mjerenja i prikladnih sredstava.

U trećem poglavlju opisani su koraci u odabiru istraživačkog sredstva i savjeti za snalaženje u velikoj količini dostupnih podataka. Opisane su preporuke za pregled literature i način pretraživanja baza podataka (npr. APA PsycInfo, Google Scholar), te dane preporuke za najprikladnije i najpreciznije pretraživanje objavljenih radova. Istraživačima koji tek „ulaže“ u određeno područje mogu biti vrlo korisni dani savjeti za korištenje preglednih radova i poglavlja u knjigama te savjeti o tome koga je najbolje konzultirati tijekom provođenja ovih koraka istraživanja.

U četvrtom poglavlju dane su smjernice o tome kako napraviti popis dostupnih mjera i njihovih relevantnih obilježja (način primjene, način bodovanja, potrebno vrijeme, dostupnost i slično) koji je koristan u donošenju odluke o tome koja će mjera biti korištena u istraživanju. Naglašena je razlika između komercijalnih sredstava i onih dostupnih u javnim domenama te važnost i svrha dobivanja potrebnih dopuštenja za njihovo korištenje. Važnost i način prikupljanja potrebnih dopuštenja detaljnije su opisani u petom poglavlju. U njemu su dani i korisni savjeti o tome kako provjeriti dostupnost sredstava i pravne uvjete njihova korištenja te kome se i na koji način obratiti za dobivanje tih dopuštenja.

U šestom poglavlju objašnjen je algoritam donošenja krajnje odluke o korištenju određenog istraživačkog/dijagnostičkog sredstva na temelju prikupljenih informacija, prednosti i ograničenja pojedinog sredstva te na temelju cjelokupnog istraživačkog konteksta. Dan

je algoritam koji opisuje korake u donošenju te odluke uz stalno razmatranje postavljenih ciljeva istraživanja i željenih istraživačkih varijabli.

Sedmo poglavlje posvećeno je naglašavanju etičkih principa i pravila koje je nužno slijediti, posebno u istraživanjima na ljudima, te o kojim sve pitanjima treba voditi računa u planiranju istraživanja (zaštita podataka, jednakost i slično). S obzirom na to da je u većini slučajeva prije provođenja istraživanja nužno prikupiti suglasnosti od relevantnih institucija/odborna, ovaj pregled može biti izuzetno koristan.

Osmo poglavlje opisuje način opisivanja korištenih instrumenata, ovisno o tome kome je opis namijenjen, na način koji je jasan i razumljiv. Navedeno je koje informacije opis, posebno opis u samom istraživačkom radu, treba sadržavati - prvenstveno informacije o primjeni, bodovanju, ali i o psihometrijskim karakteristikama odabranog instrumenta.

Deveto poglavlje posvećeno je razmatranju teškoća i problema koji se mogu pojaviti tijekom provođenja istraživanja, posebno onih vezanih uz neadekvatnost dostupnih mjernih instrumenata, tj. istraživačkih/dijagnostičkih sredstava za planirano istraživanje. Dani su savjeti i smjernice za potencijalno rješavanje pojedine teškoće.

Na samom kraju, osim literature i indeksa pojmova, dan je i opis (popis definicija) glavnih pojmova kao i informacija o tome u kojem se poglavlju on spominje.

Studentima mogu biti posebno korisna poglavlja 3 do 5, u kojima su dani praktični savjeti i algoritmi koraka u postupku prikupljanja informacija. Kao što autorica naglašava, organiziran i metodički pristup prikupljanju informacija može uvelike olakšati samu provedbu istraživanja, a time zapravo dugoročno gledano student/istraživač osigurava i valjanije zaključivanje i povezivanje dobivenih podataka.

S obzirom na to da je postavljanje ciljeva istraživanja i odabir metoda ispitivanja željenih varijabli iznimno važan korak u provedbi istraživanja, kojemu se često ne pridaje dovoljno pažnje u planiranju istraživanja, smatram da bi ovaj kratki vodič trebao biti na polici svakog studenta društvenih znanosti, ali i istraživača, kao stalan podsjetnik na to koliko je važno adekvatno se posvetiti pojedinim koracima u

planiranju istraživanja. Naime, dobrim i detaljnim promišljanjem i pregledom literature moguće je već u koraku planiranja spriječiti ili smanjiti mnoge potencijalne probleme i pripremiti se za valjano i kvalitetno prikupljane podataka. Vjerujem da nam nikome nije suviše povremeno se na to podsjetiti.

Valentina Ružić

Korespondencija: vruzic12@gmail.com

Online: 22. 08. 2023.